

„Усклађивање критеријума оцењивања са новим Правилником о оцењивању у основном образовању и васпитању“

ПРАВИЛНИК о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању "Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.

Формативно и сумативно оцењивање, члан 3

Критеријуми оцењивања, члан 6

Обавештавање о оцењивању, члан 17

Стандарди квалитета рада установе, област Настава и учење,

2.4 Поступци вредновања су у функцији даљег учења

КРИТЕРИЈУМИ КЛАСИФИКАЦИЈЕ

у Правилнику о оцењивању – исходи, самосталност и ангажовање

1. Исходи и области конкретног предмета
2. Ангажовање и формативно оцењивање
3. Самосталност и Блумова таксономија

Критеријуми и елементи оцењивања у настави српског језика и књижевности у 5. разреду

ОДЛИЧАН (5)

Књижевност

Ученик чита са **разумевањем** различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и потпуно самостално уме да опише свој доживљај и да процени основни тон певања, приповедања или драмске радње. **У потпуности** показује способност **примене знања у новим ситуацијама**. **Самостално уме** да одреди књижевни род и врсту и да анализира елементе композиције (стих, строфа; фабула, поглавље, епизода; чин, сцена, појава; једночинка, радио-драма). Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и уме самостално да их пронађе и докаже у конкретном тексту. **Потпуно усваја** стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању (персонификација, поређење, ономотопеја и епитет). Потпуно усваја књижевне термине и појмове и препознаје их у тексту (песник и лирски субјекат, приповедач и писац; катрен, десетерац и осмерац; описне и родољубиве; митолошке,

песме о раду и породичне песме). **Аргументовано брани постављене тезе** током интерпретације књижевног текста, **повезује и примењује стечена знања на новим текстовима** (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива). **Решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује. Критички се осврће** на прочитани текст, има развијене способности да процењује, **самосталан је и лако долази до решења. Самостално изводи закључке који се заснивају на прочитаном тексту. Редовно чита** домаћу лектуру и учествује у интерпретацији. На часовима је увек **активан и учествује** у анализи нових текстова, чита више од оног што је задато и служи се осталим изворима знања.

Језик

Ученик **у потпуности** са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да **уме потпуно самостално да примени стечена знања** (разликује променљиве речи и подврсте променљивих речи и непроменљиве речи – прилоге и предлоге; разликује категорије рода, броја и падежа речи које имају деклинацију; функције и значења падежа; основне реченичне чланове; разликује глаголска времена и граматичке категорије глагола). Лако логички повезује **Зна правописна правила** (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови – запета, наводници, црта) и **доследно их самостално примењује** у писаним радовима. Уме самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа). У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас. **Показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.**

Језичка култура

Говорну поруку изговара **потпуном и правилном реченицом и врло успешно** самостално говори напамет одабране одломке или књижевне текстове, прича, препричава и описује и показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, тачно написани, композицијски утемељени, **занимљиви, креативни и маштовити. Самостално проналази тражене информације** у тексту. Потпуно самостално наводи синониме и антониме.

ВРЛО ДОБАР (4)

Књижевност

Ученик **чита са разумевањем** различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **готово (у потпуности) самостално** уме да опише свој доживљај и да одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. **Самостално уме да одреди**

књижевни род и врсту и да анализира **готово** све елементе композиције (стих, строфа; фабула, поглавље, епизода; чин, сцена, појава; једночинка, радио-драма). **Зна карактеристике** народне и ауторске књижевности и уме самостално да их пронађе у конкретном тексту. Потпуно усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању (персонификација, поређење, ономатопеја и епитет). Потпуно усваја књижевне термине и појмове и углавном их препознаје у тексту (песник и лирски субјекат, приповедач и писац; катрен, десетерац и осмерац; описне и родољубиве; митолошке, песме о раду и породичне песме). Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, **углавном** самостално повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива). Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, **углавном је самосталан** и долази до решења. **Решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује**. Редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији. На часовима је активан и учествује у анализи нових текстова, **често** чита више од оног што је задато и **често** се служи осталим изворима знања.

Језик

Ученик у **готово** потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме **углавном без грешке** да примени стечена знања (разликује променљиве речи и подврсте променљивих речи и непроменљиве речи – прилоге и предлоге; разликује категорије рода, броја и падежа речи које имају деклинацију; функције и значења падежа; основне реченичне чланове; разликује глаголска времена и граматичке категорије глагола). **У великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове**. Зна правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови – запета, наводници, црта) и **доследно их самостално примењује** у писаним радовима. **У знатној мери логички повезује** чињенице и појмове. Уме самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа). У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас. **Показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања**.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и **успешно** самостално говори напамет одабране одломке или књижевне текстове, прича, препричава и описује и **углавном** показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, **углавном** тачно написани, композицијски

утемељени. **Самостално** проналази тражене информације у тексту. Самостално наводи синониме и антониме.

ДОБАР (3)

Књижевност

Ученик чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **делимично** уме да опише свој доживљај и да **уз помоћ наставника** одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. **У довољној мери** показује способност употребе информација у новим ситуацијама. **Већим делом** самостално изводи закључке који се заснивају на тексту и **делимично самостално** решава проблеме. Самостално уме да одреди књижевни род и тражи помоћ при одређивању врсте. **Уз подстицај** одређује неке елементе композиције. Зна карактеристике народне и ауторске књижевности. Зна дефиниције стилских фигура, уз **помоћ наставника или вршњака** препознаје их у тексту (персонификација, поређење, оноματοпеја и епитет). **Делимично** усваја књижевне термине и појмове и **понекад учествује** у интерпретацији (песник и лирски субјекат, приповедач и писац; катрен, десетерац и осмерац; описне и родољубиве; митолошке, песме о раду и породичне песме; тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива). **У већини случајева** чита домаћу лектуру и понекад учествује у интерпретацији. **У довољној мери критички расуђује**. На часовима је **каткад** активан и **ретко** користи додатне изворе знања

Језик

Ученик **уме** да дефинише наставне садржаје из граматике, **памти их и репродукује** али **не учи редовно** па **греш** у примени стечена знања (разликује променљиве и непроменљиве речи; разликује категорије рода, броја и теже одређује падеже речи које имају деклинацију; зна основне реченичне чланове; уз помоћ разликује глаголска времена и граматичке категорије глагола). **У знатној мери** логички повезује чињенице и појмове. **Зна** правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови – запета, наводници, црта) и **делимично** их примењује у писаним радовима. Уме да одговори на питања али реченице нису граматички и правописно тачне (питања отвореног типа). Правилно изговара гласове и **понекад греш** у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас. Показује **делимичан степен активности и ангажовања**.

Језичка култура

Говорну поруку, одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, препричава и описује уз помоћ наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су

делимично садржајно разрађени, **делимично** тачно написани, композицијски утемељени. **Уз помоћ** проналази тражене информације у тексту и наводи синониме и антониме.

ДОВОЉАН (2)

Књижевност

Ученик лоше чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **понекад делимично** уме да опише свој доживљај и да **уз помоћ наставника понекад** одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. **Понекад уз помоћ уме** да одреди књижевни род и стално тражи помоћ при одређивању врсте. **Уз подстицај ретко** одређује неке елементе композиције. Разликује народну од ауторске књижевности. **У мањој мери логички повезује и искључиво уз подршку наставника изводи закључке** који се заснивају на прочитаном тексту. Препознаје неке књижевнотеоријске појмове **уз подстицај и помоћ**. (персонификација, поређење, ономотопеја и епитет; песник и лирски субјекат, приповедач и писац; катрен, десетерац и осмерац; порука, особине ликова, вредновање поступака ликова). **Понекад** је самосталан у решавању проблемских ситуација и **у недовољној мери критички расуђује**. У већини случајева **не чита домаћу лектуру и ретко** учествује у интерпретацији. На часовима је **ретко** активан.

Језик

Ученик **ретко** уме дефинише наставне садржаје из граматике, делимично их памти и репродукује али **ретко учи** па **не уме да примени** стечена знања (разликује категорије рода, броја и уз помоћ ретко одређује падеже речи које имају деклинацију; понекад препознаје основне реченичне чланове; уз помоћ разликује глаголска времена). **Знања која је усвојио су на нивоу репродукције, уз минималну примену**. Прави веће правописне и граматичке **грешке**. Потребна је стална помоћ наставника. Углавном правилно изговара гласове и **углавном греша** у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас. Показује **мањи степен** активности и **ангажовања**.

Језичка култура

Ретко успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и **поред помоћи** наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су **логички неповезани и садржајно сиромашни али у вези са темом, имају доста већих правописних, граматичких и стилских грешака**, али поштује форму. **Понекад уме** да наведе синоним и антоним уз помоћ наставника.

НЕДОВОЉАН (1)

Књижевност

Ученик **нема развијено интересовање** за читање и ни уз добру мотивацију и помоћ **не учествује** у интерпретацији. **Не изводи закључке** који се заснивају на тексту. Нема основна књижевнотеоријска знања а због лошег читања не разуме текст. **Не расуђује критички. Не чита** домаћу лектуру и **не учествује** у интерпретацији. На часовима је **неактиван**.

Језик

Ученик **није усвојио** наставне садржаје из граматике, **не препознаје** граматичке категорије. **Знања** која је остварио **нису ни на нивоу препознавања** и не показује способност репродукције и примене. **Не показује интересовање** за учешће у активностима **нити ангажовање**. **Нема предзнања па тешко прати наставу, пасиван и незаинтересован. Не прихвата помоћ ни савете** наставника.

Језичка култура

Не успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови **су логички неповезани и садржајно сиромашни и нису у вези са темом, не поштује правописну и граматичку норму**. Тешко се изражава а техника читања не задовољава.

Критеријуми и елементи оцењивања у настави српског језика и књижевности у 6. разреду

ОДЛИЧАН (5)

Књижевност

Ученик **чита са разумевањем** различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **потпуно самостално уме** да парафразира и опише свој доживљај као и да **процени** основни тон певања, приповедања или драмске радње и **уме да повеже** књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. **У потпуности показује способност примене знања у новим ситуацијама. Самостално уме да одреди** књижевни род и врсту и да анализира елементе композиције (строфа, стих, рима; тема, мотив, време и место радње; заплет и расплет). Зна карактеристике народне и ауторске књижевности, зна разлику између ауторске приповетке и романа и

уме самостално да их **пронађе и докаже** у конкретном тексту. **Потпуно усваја** стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању (персонификација, поређење, ономатопеја, епитет, контраст и хиперболу). Потпуно усваја књижевне термине и појмове и препознаје их у тексту (песник и лирски субјекат, приповедач и писац; катрен, дистих, терцет; лирски и епски десетерац и осмерац; врсте риме: парна, обгрљена и укрштена; описне, родољубиве, социјалне, дитирамб, елегија; митолошке, песме о раду, породичне песме и обредне; комедија). **Аргументовано брани** постављене тезе током интерпретације књижевног текста, повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива; облици казивања: нарација, описивање, дијалог и монолог; културно-историјско предање; дидаскалије и реплика). **Критички се осврће** на прочитани текст, има развијене способности да процењује, самосталан је и лако долази до решења. **Решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује**. **Показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања**. **Редовно чита** домаћу лектуру и учествује у интерпретацији. На часовима је **увек активан** и учествује у анализи нових текстова, **чита више** од оног што је задато и служи се осталим изворима знања. Лексички фонд је богатији у односу на узраст ученика.

Језик

Ученик **у потпуности** са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да **уме потпуно самостално да примени** стечена знања и да **повеже** граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим садржајима (поред садржаја из граматике за 5. разред ту су и: неличне и придевске заменице; глаголска времена аорист, имперфекат, плусквамперфекат; фонетика; творба речи; комуникативна функција реченица). **Зна** правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови – запета, наводници, црта; растављање речи на крају реда; писање одричних заменица са предлозима и правописна решења у вези са гласовним променама и писањем глаголских облика) и доследно их самостално примењује у писаним радовима. Уме самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа). **У потпуности правилно** изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас. **Показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања**.

Језичка култура

Говорну поруку изговара **потпуном и правилном** реченицом и **врло успешно** користи различите облике усменог изражавања, препричава са и без сажимања и описује, **показује логичну и емоционалну изражајност** у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су

садржајно разрађени, тачно написани, композицијски утемељени, **занимљиви, креативни и маштовити. Самостално проналази** тражене информације у тексту. Потпуно **успешно и самостално** саставља вест, обавештење и кратак извештај. Уме да драматизује краћи текст. Потпуно успешно гради деминутиве и аугментативе.

ВРЛО ДОБАР (4)

Књижевност

Ученик **чита са разумевањем** различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **готово (у потпуности) самостално** уме да парафразира и опише свој доживљај као и да одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње и готово (у потпуности) уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. Самостално уме да **одреди** књижевни род и врсту и да анализира готово све елементе композиције (строфа, стих, рима; тема, мотив, време и место радње; заплет и расплет). Зна карактеристике народне и ауторске књижевности, зна разлику између ауторске приповетке и романа и уме самостално да их пронађе у конкретном тексту. Потпуно усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању (персонификација, поређење, ономотопеја, епитет, контраст и хиперболу). Потпуно усваја књижевне термине и појмове **и углавном** их препознаје у тексту (песник и лирски субјекат, приповедач и писац; катрен, дистих, терцет; лирски и епски десетерац и осмерац; врсте риме: парна, обгрљена и укрштена; описне, родољубиве, социјалне, дитирамб, елегија; митолошке, песме о раду, породичне песме и обредне; комедија). Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, **углавном самостално** повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива; облици казивања: нарација, описивање, дијалог и монолог; културно-историјско предање; дидаскалије и реплика). Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, **углавном је самосталан** и долази до решења. **Решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује. Редовно чита** домаћу лектуру и учествује у интерпретацији. На часовима је активан и учествује у анализи нових текстова, **често** чита више од оног што је задато и **често** се служи осталим изворима знања.

Језик

Ученик **готово у потпуности** са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да **уме углавном** без грешке да примени стечена знања и да **углавном** без грешке повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим садржајима (поред садржаја из граматике за 5. разред ту су и: неличне и придевске заменице; глаголска времена аорист, имперфекат, плусквамперфекат;

фонетика; творба речи; комуникативна функција реченица). **У великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове.** Зна правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови – запета, наводници, црта; растављање речи на крају реда; писање одричних заменица са предлозима и правописна решења у вези са гласовним променама и писањем глаголских облика) и доследно их самостално примењује у писаним радовима. Уме самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа). **У знатној мери логички повезује чињенице и појмове.** У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас. **Показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.**

Језичка култура

Говорну поруку **изговара потпуном и правилном реченицом** и успешно користи различите облике усменог изражавања, препричава са и без сажимања и описује, показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, **углавном тачно написани**, композицијски утемељени. Самостално проналази тражене информације у тексту. Успешно **и углавном самостално** саставља вест, обавештење и кратак извештај. Уме да драматизује краћи текст. Успешно гради деминутиве и аугментативе.

ДОБАР (3)

Књижевност

Ученик чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) **и делимично** уме да парафразира и опише свој доживљај као и да **уз помоћ наставника** одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. **У довољној мери** показује способност употребе информација у новим ситуацијама. **Већим делом** самостално изводи закључке који се заснивају на тексту и **делимично самостално** решава проблеме. **Уз помоћ наставника** уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. Самостално уме да одреди књижевни род и **тражи помоћ** при одређивању врсте. **Уз подстицај одређује** неке елементе композиције (строфа, стих, рима; тема, мотив, време и место радње; заплет и расплет). Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и зна разлику између ауторске приповетке и романа. Зна дефиниције стилских фигура, **уз помоћ наставника или вршњака** препознаје их у тексту (персонификација, поређење, оноματοпеја, епитет, контраст и хиперболу). **Делимично** усваја књижевне термине и појмове и понекад учествује у интерпретацији (песник и лирски субјекат, приповедач и писац; катрен, дистих, терцет; лирски и епски десетерац и осмерац; врсте риме: парна, обгрљена и укрштена; описне, родољубиве, социјалне, дитирамб, елегија; митолошке,

песме о раду, породичне песме и обредне; комедија). У већини случајева чита домаћу лектуру и **понекад** учествује у интерпретацији. **У довољној мери критички расуђује**. На часовима је **каткад** активан и **ретко** користи додатне изворе знања

Језик

Ученик уме да дефинише наставне садржаје из граматике, памти их и **репродукује** али **не учи редовно** па **греш** у примени стечених знања као и у повезивању граматичких појмова обрађених у претходним разредима са новим садржајима (поред садржаја из граматике за 5. разред ту су и: неличне и придевске заменице; глаголска времена аорист, имперфекат, плусквамперфекат; фонетика; творба речи; комуникативна функција реченица). **Делимично зна** правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови – запета, наводници, црта; растављање речи на крају реда; писање одричних заменица са предлозима и правописна решења у вези са гласовним променама и писањем глаголских облика) и делимично их примењује у писаним радовима. **У знатној мери** логички повезује чињенице и појмове. **Делимично** успешно пише по диктату (до 6 грешака) и уме да одговори на питања али реченице нису граматички и правописно тачне (питања отвореног типа). Правилно изговара гласове и **понекад греш** у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас. Показује **делимичан степен активности и ангажовања**.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом, користи различите облике усменог изражавања, препричава и описује **уз помоћ наставника** у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су **делимично** садржајно **разрађени, делимично тачно написани**, композицијски утемељени. **Уз помоћ** проналази тражене информације у тексту. **Уз помоћ наставника** саставља вест, обавештење и кратак извештај, драматизује краћи текст, гради деминутиве и аугментативе.

ДОВОЉАН (2)

Књижевност

Ученик **лоше чита** различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и понекад делимично уме да опише свој доживљај и да **уз помоћ наставника понекад** одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. Понекад уз помоћ уме да одреди књижевни род и **стално тражи помоћ** при одређивању врсте. **Уз подстицај ретко** одређује неке елементе композиције. Разликује народну од ауторске

књижевности. **У мањој мери логички повезује и искључиво уз подршку наставника изводи закључке** који се заснивају на прочитаном тексту. Препознаје неке књижевнотеоријске **појмове уз подстицај** и помоћ. (персонификација, поређење, оноματοпеја и епитет; песник и лирски субјекат, приповедач и писац; катрен, десетерац и осмерац; порука, особине ликова, вредновање поступака ликова). **Понекад** је самосталан у решавању проблемских ситуација и **у недовољној мери критички расуђује**. У већини случајева **не чита** домаћу лектуру и **ретко** учествује у интерпретацији. На часовима је **ретко активан**.

Језик

Ученик **ретко** уме дефинише наставне садржаје из граматике, делимично их памти и репродукује али **ретко учи** па **не уме да примени** стечена знања (разликује категорије рода, броја и уз помоћ ретко одређује падеже речи које имају деклинацију; понекад препознаје основне реченичне чланове; уз помоћ разликује глаголска времена). **Знања која је усвојио су на нивоу репродукције, уз минималну примену. Прави** веће правописне и граматичке **грешке**. **Потребна је стална помоћ** наставника. **Углавном** правилно изговара гласове и **углавном греш**и у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас. Показује **мањи степен** активности и **ангажовања**.

Језичка култура

Ретко успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су **логички неповезани и садржајно сиромашни** али у вези са темом, имају **доста** већих **правописних, граматичких и стилских грешака**, али поштује форму. **Уз помоћ** проналази тражене информације у тексту. **Уз помоћ наставника** саставља обавештење, и даје пример за деминутиве и аугментативе.

НЕДОВОЉАН (1)

Књижевност

Ученик **нема развијено интересовање** за читање и ни уз добру мотивацију и помоћ **не учествује** у интерпретацији. **Не изводи закључке** који се заснивају на тексту. Нема основна књижевнотеоријска знања, а због лошег читања не разуме текст. **Не расуђује критички**. **Не чита** домаћу лектуру и **не учествује** у интерпретацији. На часовима је **неактиван**.

Језик

Ученик **није усвојио** наставне садржаје из граматике, **не препознаје** граматичке категорије. **Знања** која је остварио **нису ни на нивоу препознавања** и не показује способност репродукције и примене. **Не показује интересовање** за учешће у активностима **нити ангажовање**. **Нема предзнања** па **тешко прати наставу, пасиван и незаинтересован**. Не прихвата помоћ ни савете наставника.

Језичка култура

Не успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су **логички неповезани и садржајно сиромашни и нису у вези са темом, не поштује правописну и граматичку норму**. Тешко се изражава а техника читања **не задовољава**.

Критеријуми и елементи оцењивања у настави српског језика и књижевности у 7. разреду

ОДЛИЧАН (5)

Књижевност

Ученик **чита са разумевањем** различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **потпуно самостално** уме да парафразира и опише свој доживљај као и да процени основни тон певања, приповедања или драмске радње и уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. **У потпуности** показује **способност примене знања у новим ситуацијама**. **Самостално уме** да одреди књижевни род и врсту и да анализира елементе композиције (строфа, стих, рима; тема, мотив, време и место радње; заплет и расплет). **Зна карактеристике народне и ауторске књижевности**, зна разлику између ауторске приповетке и романа и уме самостално да их пронађе и докаже у конкретном тексту. **Потпуно усваја стилске фигуре**, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању (персонификација, поређење, оноματοпеја, епитет, контраст и хиперболу). **Разликује** ретроспективно и хронолошко приповедање. **Потпуно усваја** књижевне термине и појмове и препознаје их у тексту (песник и лирски субјекат, приповедач и писац; катрен, дистих, терцет; лирски и епски десетерац и осмерац; врсте риме: парна, обгрљена и укрштена; описне, родољубиве, социјалне, дитирамб, елегија; митолошке,

песме о раду, породичне песме и обредне; комедија). **Аргументовано брани постављене тезе** током интерпретације књижевног текста, повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива; облици казивања: наратив, описивање, дијалог и монолог; културно-историјско предање; дидактике и реплика). **Решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује. Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, самосталан је и лако долази до решења. Самостално изводи закључке који се заснивају на прочитаном тексту. Редовно чита** домаћу лектуру и учествује у интерпретацији. На часовима је увек активан и учествује у анализи нових текстова, чита више од оног што је задато и служи се осталим изворима знања. . **Показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.** Лексички фонд је развијенији у односу на узраст ученика.

Језик

Ученик у **потпуности са разумевањем** усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме потпуно самостално да примени стечена знања и да повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим садржајима (поред садржаја из граматике за 5. и 6. разред ту су и: врсте и подврсте променљивих речи, одређује врсте непроменљивих речи, користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама, познаје значења падежа и уме да их објасни, зна главна значења и функције глаголских облика, зна врсте реченица по комуникативној функцији, зна независне реченице у напоредном односу, конгруенцију, службу речи у реченици, зна податке о пореклу српског језика). **Показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. Зна правописна правила** (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови – запета, тачка и запета, наводници, црта, заграда; растављање речи на крају реда; писање одричних заменица са предлозима и правописна решења у вези са гласовним променама и писањем глаголских облика) и **доследно их самостално примењује** у писаним радовима. У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара **потпуном и правилном реченицом** и **врло успешно** користи различите облике усменог изражавања, препричава са и без сажимања и описује, **показује логичну и емоционалну изражајност** у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, тачно написани, композицијски утемељени, **занимљиви, креативни и маштовити.** Самостално проналази тражене информације у тексту. **Потпуно успешно и самостално** пише сажетке, обавештења, позивнице, захвалнице, и-мејл поруке.

ВРЛО ДОБАР (4)

Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **готово (у потпуности) самостално** уме да парафразира и опише свој доживљај као и да одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње и **готово (у потпуности)** уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. **Самостално** уме да одреди књижевни род и врсту и да анализира готово све елементе композиције (строфа, стих, рима; тема, мотив, време и место радње; заплет и расплет). Зна карактеристике народне и ауторске књижевности, зна разлику између ауторске приповетке и романа и уме самостално да их пронађе у конкретном тексту. Потпуно усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању (персонификација, поређење, ономотопеја, епитет, контраст и хиперболу). Потпуно усваја књижевне термине и појмове и **углавном их препознаје** у тексту (песник и лирски субјекат, приповедач и писац; катрен, дистих, терцет; лирски и епски десетерац и осмерац; врсте риме: парна, обгрљена и укрштена; описне, родољубиве, социјалне, дитирамб, елегија; митолошке, песме о раду, породичне песме и обредне; комедија). Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, **углавном самостално** повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива; облици казивања: нарација, описивање, дијалог и монолог; културно-историјско предање; дидаскалије и реплика). Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, **углавном је самосталан** и долази до решења. **Решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује.** Редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији. На часовима је активан и учествује у анализи нових текстова, **често** чита више од оног што је задато и **често** се служи осталим изворима знања.

Језик

Ученик **готово у потпуности** са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме **углавном без грешке** да примени стечена знања и да **углавном без грешке** повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим садржајима (поред садржаја из граматике за 5. и 6. разред ту су и: врсте и подврсте променљивих врста речи, врсте непроменљивих речи, терминологија у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама, значења падежа, главна значења и функције глаголских облика, врсте реченица по комуникативној функцији, независне реченице у напоредном односу, конгруенцију, службу речи у реченици). **У великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове. Зна правописна правила** (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови – запета, наводници, црта; растављање речи на крају реда; писање одричних заменица са предлозима и

правописна решења у вези са гласовним променама и писањем глаголских облика) и **доследно их самостално примењује у писаним** радовима. Уме самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа). **У знатној мери логички повезује** чињенице и појмове . **У потпуности правилно изговара** гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас. **Показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.**

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и **успешно** користи различите облике усменог изражавања, препричава са и без сажимања и описује, **показује логичну и емоционалну изражајност** у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, **углавном** тачно написани, композицијски утемељени. Самостално проналази тражене информације у тексту. **Успешно и углавном самостално** пише сажетке, обавештења, позивнице, захвалнице, и-мејл поруке.

ДОБАР (3)

Књижевност

Ученик чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **делимично** уме да парафразира и опише свој доживљај као и да **уз помоћ наставника** одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. **У довољној мери** показује способност употребе информација у новим ситуацијама. **Већим делом** самостално изводи закључке који се заснивају на тексту и **делимично самостално** решава проблеме. **Уз помоћ наставника** уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. **Самостално уме** да одреди књижевни род и **тражи помоћ** при одређивању врсте. **Уз подстицај одређује** неке елементе композиције (строфа, стих, рима; тема, мотив, време и место радње; заплет и расплет). Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и зна разлику између ауторске приповетке и романа. **Зна дефиниције стилских фигура, уз помоћ наставника или вршњака препознаје** их у тексту (персонификација, поређење, оноματοпеја, епитет, контраст и хиперболу). **Делимично** усваја књижевне термине и појмове и **понекад учествује** у интерпретацији (песник и лирски субјекат, приповедач и писац; катрен, дистих, терцет; лирски и епски десетерац и осмерац; врсте риме: парна, обгрљена и укрштена; описне, родољубиве, социјалне, дитирамб, елегија; митолошке, песме о раду, породичне песме и обредне; комедија). **У већини случајева** чита домаћу лектуру и **понекад** учествује у интерпретацији. **У довољној мери критички расуђује.** На часовима је **каткад** активан и **ретко** користи додатне изворе знања

Језик

Ученик **уме да дефинише** наставне садржаје из граматике, **памти их и репродукује** али **не учи редовно** па **греш** у примени стечених знања као и **у повезивању** граматичких појмова обрађених у претходним разредима са новим садржајима (поред садржаја из граматике за 5. и 6. разред ту су и: врсте и подврсте променљивих врста речи, врсте непроменљивих речи, терминологија у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама, значења падежа, главна значења и функције глаголских облика, врсте реченица по комуникативној функцији, независне реченице у напоредном односу). **Делимично зна** правописна правила (употреба великог слова, састављено и растављено писање речи, интерпункцијски знакови – запета, наводници, црта; растављање речи на крају реда; писање одричних заменица са предлозима и правописна решења у вези са гласовним променама и писањем глаголских облика) и **делимично их примењује** у писаним радовима. **У знатној мери** логички повезује чињенице и појмове. Уме да одговори на питања али реченице нису граматички и правописно тачне (питања отвореног типа). Правилно изговара гласове и **понекад греш** у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас. Показује **делимичан степен активности и ангажовања**.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом, користи различите облике усменог изражавања, препричава и описује **уз помоћ** наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су **делимично** садржајно разрађени, **делимично** тачно написани, композицијски утемељени. **Уз помоћ** проналази тражене информације у тексту. **Уз помоћ** наставника пише сажетке, обавештења, позивнице, захвалнице, и-мејл поруке.

ДОВОЉАН (2)

Књижевност

Ученик **лоше чита** различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **понекад делимично** уме да опише свој доживљај и да **уз помоћ наставника** понекад одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. **Понекад уз помоћ** уме да одреди књижевни род и **стално тражи помоћ** при одређивању врсте. **Уз подстицај ретко одређује** неке елементе композиције. Разликује народну од ауторске књижевности. **У мањој мери логички повезује и искључиво уз подршку наставника изводи закључке** који се заснивају на прочитаном тексту. Препознаје неке књижевнотеоријске појмове **уз подстицај и помоћ**. (персонификација, поређење, ономотопеја и епитет; песник и лирски субјекат, приповедач и писац; катрен, десетерац

и осмерац; порука, особине ликова, вредновање поступака ликова). **Понекад** је самосталан у решавању проблемских ситуација и **у недовољној мери критички расуђује**. **У већини случајева не чита домаћу лектуру** и **ретко** учествује у интерпретацији. На часовима је **ретко** активан.

Језик

Ученик **ретко уме да дефинише** наставне садржаје из граматике, **делимично** их памти и **репродукује** али **ретко учи па не уме примени** стечена знања (разликује категорије рода, броја и уз помоћ ретко одређује падеже речи које имају деклинацију; понекад препознаје основне реченичне чланове; уз помоћ разликује глаголска времена). **Знања која је усвојио су на нивоу репродукције, уз минималну примену**. Прави **веће правописне** и граматичке грешке. Потребна је **стална помоћ наставника**. Углавном правилно изговара гласове и углавном греша у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас. Показује **мањи степен активности и ангажовања**.

Језичка култура

Ретко успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује **и поред помоћи наставника** у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). **Писмени радови су логички неповезани** и садржајно сиромашни али у вези са темом, имају **доста већих правописних, граматичких и стилских грешака**, али поштује форму. **Уз помоћ** проналази тражене информације у тексту. Уз помоћ наставника саставља обавештење.

НЕДОВОЉАН (1)

Књижевност

Ученик **нема развијено интересовање** за читање и ни уз добру мотивацију и помоћ **не учествује** у интерпретацији. **Не изводи закључке** који се заснивају на тексту. Нема основна књижевнотеоријска знања, а због лошег читања не разуме текст. **Не расуђује критички**. **Не чита** домаћу лектуру и не учествује у интерпретацији. На часовима је **неактиван**.

Језик

Ученик **није усвојио** наставне садржаје из граматике, **не препознаје** граматичке категорије. **Знања** која је остварио **нису ни на нивоу препознавања** и не показује способност репродукције и примене. **Не показује интересовање** за учешће у

активностима **нити ангажовање. Нема предзнања** па тешко прати наставу, **пасиван и незаинтересован. Не прихвата помоћ ни савете наставника.**

Језичка култура

Не успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује **и поред помоћи наставника** у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). **Писмени радови су логички неповезани и садржајно сиромашни и нису у вези са темом, не поштује правописну и граматичку норму. Тешко се изражава** а техника читања **не задовољава.**

Критеријуми и елементи оцењивања у настави српског језика и књижевности у 8. разреду

ОДЛИЧАН (5)

Књижевност

Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **потпуно самостално** уме да опише свој доживљај и да процени основни тон певања, приповедања или драмске радње и уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. **У потпуности показује способност примене знања у новим ситуацијама. Самостално** уме да одреди књижевни род и врсту у конкретном тексту и да анализира елементе композиције, одређује мотиве, идеје, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност. **Изводи самостално закључке** на основу текста и издваја делове текста који то поткрепљују, **резимира** наративни текст. **Препознаје књижевне врсте** (бајка, басна, легенда, предање, житије, роман, приповетка, новела, есеј, комедија, трагедија, ТВ драма). Разликује књижевно-научне врсте (биографија, аутобиографија, дневник, мемоари, путопис и научно-популарне текстове). Препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту (нарација, дијалог, дескрипција, монолог, унутрашњи монолог, полилог). **Потпуно усваја стилске фигуре**, препознаје их у тексту и одређује функцију стилских фигура у тексту (стални епитети, поређење, градација, хипербола, метафора, метонимија, антитеза, словенска антитеза, алитерација, асонанца). Потпуно усваја књижевне термине и појмове и препознаје их у тексту (строфа, стих, катрен, терцет, сонет, рима, рефрен, песничка слика, разликује

аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу). **Аргументовано брани постављене тезе** током интерпретације књижевног текста, повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, статички и динамички мотиви, интернационални мотив, композиција, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива). **Решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује.** **Критички се осврће на прочитани текст**, има развијене способности да процењује, **самосталан је и лако долази до решења.** Проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста (песме) или више њих према датим критеријумима. Чита и тумачи нелинеарне елементе текста: вишеструке легенде, табеле, дијаграме и графиконе. Редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији. **Самостално изводи закључке који се заснивају на прочитаном тексту. На часовима је увек активан и** учествује у анализи нових текстова, **чита више** од оног што је задато и служи се осталим изворима знања. **Лексички фонд је развијенији** у односу на узраст ученика.

Језик

Ученик **у потпуности** са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме **потпуно самостално да примени** стечена знања (зна начине грађења речи: извођење, слагање, комбинована творба, претварање; зна податке о пореклу српског језика; зна податке о дијалектима српског језика и који дијалекти су ушли у основицу књижевног језика; познаје Вуков рад на реформи језика и правописа; зна и у свом говору примењује акценатску норму; познаје лексичке односе: синонимију, полисемију, метонимију, хомонимију, антонимију; препознаје подврсте синтаксичких јединица: врсте синтагми, независних и зависних реченица; препознаје главна значења и функције глаголских облика). **Показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. Зна правописна правила** (употреба великог слова, прилагођено писање имена из страних језика, писање полусложеница, састављено и растављено писање речи, скраћенице, растављање речи на крају реда, интерпункција) и **доследно их самостално примењује** у писаним радовима.

Језичка култура

Говорну поруку изговара **потпуном и правилном реченицом** и **врло успешно** самостално говори напамет одабране одломке или књижевне текстове, прича, препричава и описује и **показује логичну и емоционалну изражајност** у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). **Уме самостално** (својим речима) да описује и пише на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, средишњи и завршни део казивања), добро распоређујући основну информацију и додатне информације. Писмени радови су **садржајно разрађени**, тачно написани, композицијски утемељени, **занимљиви, креативни и маштовити.** Организује текст у логичке и правилно

распоређене пасусе. Самостално проналази тражене информације у тексту. Пише приказ, репортажу и расправу. **Издваја кључне речи** и резимира наративни текст.

ВРЛО ДОБАР (4)

Књижевност

Чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **готово (у потпуности) самостално** уме да опише свој доживљај и да одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње и уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. **Самостално уме** да одреди књижевни род и врсту и да **анализира готово све** елементе композиције, одређује мотиве, идеје, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност. Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и уме самостално да их пронађе у конкретном тексту. **Препознаје књижевне врсте** (бајка, басна, легенда, предање, житије, роман, приповетка, новела, есеј, комедија, трагедија, ТВ драма). Разликује књижевнонаучне врсте (биографија, аутобиографија, дневник, путопис, мемоари и научно-популарне текстове). **Препознаје различите облике** казивања у књижевноуметничком тексту (нарација, дијалог, дескрипција, монолог, унутрашњи монолог, полилог). Потпуно усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању (стални епитети, поређење, градација, хипербола, метафора, метонимија, антитеза, словенска антитеза, алитерација, асонанца). Потпуно усваја књижевне термине и појмове **и углавном** их препознаје у тексту (строфа, стих, катрен, терцет, сонет, рима, рефрен, песничка слика, разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу). **Аргументовано брани** постављене тезе током интерпретације књижевног текста, **углавном самостално** повезује и примењује стечена знања на новим текстовима (тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива). **Критички се осврће** на прочитани текст, има развијене способности да процењује, **углавном је самосталан** и долази до решења. **Решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује.** Проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста (песме) или више њих према датим критеријумима. Чита и тумачи нелинеарне елементе текста: вишеструке легенде, табеле, дијаграме и графиконе. Редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији. На часовима је активан и учествује у анализи нових текстова, **често** чита више од оног што је задато и **често** се служи осталим изворима знања. **Лексички фонд примерен** узрасту ученика.

Језик

Ученик **готово** у потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме **углавном** без грешке да примени стечена знања (зна начине грађења речи: извођење, слагање, комбинована творба, претварање; зна податке о пореклу српског језика; зна дијалекте српског језика; познаје Вуков рад на реформи језика и правописа; зна и у свом говору примењује акценатску норму; познаје

лексичке односе: синонимију, хомонимију, антонимију; препознаје подврсте синтаксичких јединица: врсте синтагми, независних и зависних реченица; препознаје главна значења и функције глаголских облика). **У великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове.** **Зна** правописна правила (употреба великог слова, прилагођено писање имена из страних језика, писање полусложеница, састављено и растављено писање речи, скраћенице, растављање речи на крају реда, интерпункција) и доследно их самостално примењује у писаним радовима. **Уме** самостално да тачним реченицама одговори на питања (питања отвореног типа). **У знатној мери логички повезује** чињенице и појмове. У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас. **Показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.**

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и **успешно** самостално говори напамет одабране одломке или књижевне текстове, прича, препричава и описује и **углавном** показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно разрађени, **углавном** тачно написани, композицијски утемељени. Самостално проналази тражене информације у тексту. Издваја кључне речи и резимира наративни текст.

ДОБАР (3)

Књижевност

Ученик чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **делимично** уме да опише свој доживљај и да **уз помоћ наставника** одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. **У довољној мери** показује способност употребе информација у новим ситуацијама. **Већим делом** самостално изводи закључке који се заснивају на тексту и **делимично самостално** решава проблеме. **Самостално уме** да одреди књижевни род и **тражи помоћ** при одређивању врсте. **Уз подстицај** одређује неке елементе композиције. Зна карактеристике народне и ауторске књижевности. **Зна дефиниције** стилских фигура, **уз помоћ наставника или вршњака** препознаје их у тексту (персонификација, поређење, оноματοпеја и епитет, метафора, словенска антитеза, градација, хипербола). **Делимично усваја** књижевне термине и појмове и **понекад учествује** у интерпретацији (песник и лирски субјекат, приповедач и писац; катрен, десетерац и осмерац; описне и родољубиве; љубавне, рефлексивне, тема, порука, главни и споредни мотиви, особине ликова, вредновање поступака ликова, узрочно-последично низање мотива). **У већини случајева чита** домаћу лектуру и **понекад** учествује у интерпретацији. **У довољној мери критички расуђује.** На часовима је **каткад активан** и **ретко** користи додатне изворе знања

Језик

Ученик **уме да дефинише** наставне садржаје из граматике, **памти их и репродукује** али **не учи редовно** па **греш** у примени стечена знања (зна начине грађења речи: извођење, слагање, комбинована творба, претварање; зна податке о пореклу српског језика; зна и у свом говору примењује акценатску норму; познаје лексичке односе: синонимију, хомонимију, антонимију; препознаје подврсте синтаксичких јединица: врсте синтагми, независних и зависних реченица; препознаје главна значења и функције глаголских облика). **У знатној мери** логички повезује чињенице и појмове. **Зна** правописна правила (употреба великог слова, прилагођено писање имена из страних језика, писање полусложеница, састављено и растављено писање речи, скраћенице, растављање речи на крају реда, интерпункција)) и **делимично** их примењује у писаним радовима. Уме да одговори на питања али реченице нису граматички и правописно тачне (питања отвореног типа). Правилно изговара гласове и **понекад греш** у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас. Показује **делимичан степен активности и ангажовања**.

Језичка култура

Говорну поруку, одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, препричава и описује **уз помоћ наставника** у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су **делимично** садржајно разрађени, **делимично** тачно написани, композицијски утемељени. **Уз помоћ** проналази тражене информације у тексту и наводи синониме и антониме.

ДОВОЉАН (2)

Књижевност

Ученик лоше чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и **понекад делимично** уме да опише свој доживљај и да **уз помоћ наставника понекад** одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње. **Понекад уз помоћ** уме да одреди књижевни род и **стално тражи помоћ** при одређивању врсте. **Уз подстицај ретко одређује** неке елементе композиције. **Разликује** народну од ауторске књижевности. **У мањој мери логички повезује и искључиво уз подршку наставника изводи закључке** који се заснивају на прочитаном тексту. **Препознаје** неке књижевнотеоријске појмове **уз подстицај и помоћ**. (персонификација, поређење, ономотопеја и епитет; песник и лирски субјекат, приповедач и писац; катрен, десетерац и осмерац; порука, особине ликова, вредновање поступака ликова). **Понекад** је самосталан у решавању проблемских ситуација **и у недовољној мери критички**

расуђује. У већини случајева не чита домаћу лектуру и **ретко** учествује у интерпретацији. На часовима је **ретко** активан.

Језик

Ученик **ретко уме да дефинише** наставне садржаје из граматике, **делимично их памти** и **репродукује** али **ретко учи па не уме** да примени стечена знања. **Знања која је усвојио су на нивоу репродукције, уз минималну примену. Прави** веће правописне и граматичке **грешке**. Потребна је стална помоћ наставника. Углавном правилно изговара гласове и **углавном греши** у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас. Показује **мањи степен активности** и ангажовања.

Језичка култура

Ретко успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и **поред помоћи** наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су **логички неповезани и садржајно сиромашни али у вези са темом, имају доста већих правописних, граматичких и стилских грешака, али поштује форму**. Понекад уме да наведе синоним и антоним уз помоћ наставника.

НЕДОВОЉАН (1)

Књижевност

Ученик **нема развијено интересовање** за читање и ни уз добру мотивацију и помоћ **не учествује** у интерпретацији. **Не изводи закључке** који се заснивају на тексту. Нема основна књижевнотеоријска знања, а због лошег читања не разуме текст. **Не расуђује критички. Не чита** домаћу лектуру и **не учествује** у интерпретацији. На часовима је **неактиван**.

Језик

Ученик **није усвојио** наставне садржаје из граматике, **не препознаје граматичке категорије**. **Знања** која је остварио **нису ни на нивоу препознавања** и не показује способност репродукције и примене. **Не показује интересовање** за учешће у активностима **нити ангажовање**. **Нема предзнања** па **тешко прати** наставу, **пасиван и незаинтересован. Не прихвата помоћ** ни савете наставника.

Језичка култура

Не успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и **поред помоћи** наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). **Писмени радови су логички неповезани и садржајно сиромашни и нису у вези са темом, не поштује правописну и граматичку норму. Тешко се изражава а техника читања не задовољава.**

Облици и начини оцењивања

Бројчано оцењивање: - У току полугодишта ученик ће имати најмање једну оцену на контролним задацима дужим од 15 минута, две оцене из писмених задатака, две оцене на основу формативног оцењивања.

Елементи формативног оцењивања (по правилу у педагошкој евиденцији): усмени одговори, писмене провере до петнаест минута, ангажовање (степен развијености ученичке компетенције, активност на часу, успешност у групном раду, израда плаката/паноа, семинарски радови, пп презентација...), домаћи задаци, однос према раду.

Домаћи задаци (не само прописани програмом. већ и сви други из других области): Наставник редовно бележи да ли је ученик урадио домаћи или није. За сваки неурађен домаћи ученик добија -, а за сваки урађен +. Три узастопна минуса имају вредност недовољне оцене, а пет узастопних + имају вредност одличне оцене. Као такви су елементат формативне оцене приликом њеног заокруживања у сумативну. Наставник повремено прегледа ученичке радове и може их оценити и уписати у педагошку евиденцију.

Критеријуми вредновања писмених задатака

Општи карактер и писменост састава: 1) поступност у излагању, 2) слагање стила са садржином, 3) правилна конструкција реченице, 4) богатство реченица, 5) правопис, 6) одсуство грешака у интерпункцији, 7) леп спољни изглед састава.

1. САДРЖАЈ- вреднују се: обрада теме, избор грађе, придржавање или непридржавање теме, изношење чињеница, образложење, ширина обрађене теме и сл.

2. ПОЗНАВАЊЕ ГРАМАТИКЕ И ПРАВОПИСА –

3. ФОРМА, ЈЕЗИК, СТИЛ, КОМПОЗИЦИЈА – овај део се односи на распоред грађе у тексту, однос увод-развијање-закључак, нове пасусе у оквиру развијања, поступност у излагању, правилну конструкцију реченице, богатство израза, употребу стилских фигура, способност одвајања битног од небитног и сл.

4. РУКОПИС И УРЕДНОСТ –

Одличан (5)

Пише потпуном и правилном реченицом и врло успешно препричава и описује и показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима писмених задатака (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Уме самостално (својим речима) да описује и пише на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, средишњи и завршни део казивања), добро распоређујући основну информацију и додатне информације. Писмени радови су садржајно развијањени, тачно написани, композицијски утемељени, занимљиви, креативни и маштовити. Организује текст у логичке и правилно распоређене пасусе. Самостално проналази тражене информације у тексту. Пише приказ, репортажу и расправу. Издваја кључне речи и резимира наративни текст.

Врло добар (4)

Пише потпуном и правилном реченицом и успешно самостално саставља теме (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су садржајно развијањени, углавном тачно написани, композицијски утемељени. Самостално проналази тражене информације у тексту. Издваја кључне речи и резимира наративни текст.

Добар (3)

Писмени радови су делимично садржајно развијањени, делимично тачно написани, композицијски утемељени.

Довољан (2)

Писмени радови су логички неповезани и садржајно сиромашни али у вези са темом, имају доста већих правописних, граматичких и стилских грешака, али поштује форму. Понекад уме да наведе синоним и антоним уз помоћ наставника.

Недовољан (1)

Писмени радови су логички неповезани и садржајно сиромашни и нису у вези са темом, не поштује правописну и граматичку норму.

Критеријуми вредновања групног рада

Облик интерактивног рада у коме група од 3-5 ученика ради на одређеном задатку заједно у којем се подстиче међусобно учење, сарадња, тимски рад, подстичу се и мање активни ученици, као и мотивација.

Рад у групи не оцењује нужно увек наставник, већ се табеле могу користити за међусобну евалуацију (ученици оцењују једни друге) или је ученик може користити за самопроцену властитог рада и залагања у оквиру групног рада, у зависности од типа активности, циља часа и др.

Ученици су увек унапред упознати са критеријумима и начином евалуације.

Пример 1

Бодови	4	3	2	1	0
Ученик/ца _____ је...	У потпуности	У великој мери	Делимич но	У малој мери	Уопште није
Пратио/ла упутства					
Учествовао/ла у групној дискусији износећи своје идеје					
Слушао/ла друге пажљиво					
Усредсређен/а на задатак					
Испунио/ла задатке које су му/јој додељени					
Показао/ла разумевања садржаја					
Учествовао/ла у усменом презентовању рада					
Друго (наставник попуњава у зависности од специфичности задатка)					

Број бодова	+	+	+	+	=	

Укупно

Пример 2

Твоје име и презиме _____

Процени рад својих другова користећи табелу

	4	3	2	1
Допринос групном раду	Увек је вољан/на да помогне и ради понека и више од осталих. Увек излаже веома корисне идеје.	Сарађује. Одрадио/ла је свој део задатка. Обично излаже корисне идеје.	Понекад сарађује. Могао/ла је мало више да се потруди. Понекада излаже корисне идеје.	Ретко сарађује са другима. Није урадио/ла свој део задатка. Ретко излаже своје идеје.
Сарадња са другима	Увек слуша друге, размењује идеје и подржава напоре чланова групе. Увек се труди да одржи тимски дух у групи.	Обично слуша друге, размењује идеје и подржава напоре других. Не омета рад групе.	Понекад слуша друге, размењује идеје и подржава напоре чланова групе. Понекада му пажњу одвлаче ствари које немају везе са задатком.	Ретко суша друге, ретко дели идеје са другима и често омета рад групе.
Фокусирање на задатак	Увек је усредсређен/а на задатак и оно што треба урадити. Изузетно је поуздан/а и чланови групе се могу ослонити на њега/њу..	У великој мери је усредсређен/а на задатак и оно што треба урадити.	Понекад је усредсређен/а на групни задатак. Чланови групе често морају да га/је подсећају шта треба да се уради.	Није усредсређен/а на групни задатак и препушта осталим члановима групе да све ураде сами.

Имена чланова групе:	Оцене:	→	Допринос групном раду	Сарадња са другима	Фокусирање на задатак
↓					

А како би оценио/ла себе? На који начин си ти допринео/ла испуњавању групног задатка?

Однос бројчане оцене и броја бодова

Од 0% до 29%	Недовољан (1)
Од 30% до 49%	Довољан (2)
Од 50% до 74%	Добар (3)
Од 75% до 89%	Врло добар (4)
Од 90% до 100%	Одличан (5)

Предметни наставници:

Гордана Милачић

Славица Ђоровић

Слађана Толић